



<input checked="" type="checkbox"/>	Pro gradu -tutkielma
<input type="checkbox"/>	Lisensiaatintutkielma
<input type="checkbox"/>	Väitöskirja

Oppiaine	Kansantaloustiede	Päivämäärä	25.1.2004
Tekijä(t)	Mervi Tapio	Matrikkelinumero	
		Sivumäärä	91
Otsikko	Suomen ja Ruotsin eläkejärjestelmien vertailua		
Ohjaaja(t)	Prof. Mika Widgrén KTL Teemu Haukioja		

#### Tiivistelmä

Tutkielmassa kuvataan Suomen ja Ruotsin kansallisten eläkejärjestelmien rakennetta ja verrataan niiden tehokkuutta ja toimivuutta tietyillä kriteereillä. Kriteereinä käytettiin eläkkeiden rahoituksen järjestämisen kestävyyttä ja sopeutumiskykyä rahastointi-jakojärjestelmä ja etuusperusteisuusmaksuperusteisuus -näkökulmista. Lisäksi tarkasteltiin järjestelmien oikeudenmukaisuutta aktuaarisuuden kannalta ja arvioitiin eläkejärjestelmiä myös verotuksen näkökulmasta. Tutkielma on tehty kirjoituspöytätyönä.

Väestön ikääntyminen ja eliniän piteneminen ovat kehityssuuntia, jotka aiheuttavat rahoitusongelmia monissa eläkejärjestelmissä tulevina vuosina. Myös Suomi ja Ruotsi kohtaavat samat ongelmat lähitulevaisuudessa ja siksi molempien maiden eläkejärjestelmiä on uudistettu rahoituksellisesti kestävämpään suuntaan viime vuosina. Ruotsin suuri eläkeuudistus tuli voimaan 1998 ja Suomessa eläkeuudistus astuu voimaan vuoden 2005 alussa.

Molempien maiden uudistusta edeltävät eläkejärjestelmät olivat jakojärjestelmää painottavia etuusperusteisia järjestelmiä. Ruotsin järjestelmän rahoituksellinen asema oli varsin heikko ennen uudistusta ja vaati sen vuoksi laajamittaisen uudistuksen, jotta eläkkeiden maksukyky voitaisiin taata. Ruotsissa päädyttiin laskennalliseen maksuperusteiseen järjestelmään, joka edelleen perustuu pääasiassa jakojärjestelmään. Rahastoinnin osuutta lisättiin ja aktuaarisuus lisääntyi järjestelmässä. Maksuperusteisuudesta johtuen uusi järjestelmä sopeutuu aiempaa paremmin taloudellisiin muutoksiin ja on läpinäkyvämpi.

Suomen eläkejärjestelmä oli lähtökohtaisesti ruotsalaista vahvemmassa asemassa, joten yhtä mittava uudistus ei ollut tarpeen. Suomen erityisongelmana on ikääntyvien työntekijöiden varhainen eläköityminen. Järjestelmää on uudistettu 1990-luvun kuluessa muutamia kertoja ja vuoden 2005 uudistus on kokonaisuudessaan laajempi kuin edeltävät muutokset. Suomen eläkejärjestelmää uudistetaan siis pääasiassa järjestelmän sisällä ja pyrkimyksenä on lisätä sekä ikääntyvien työntekijöiden kannustimia jatkaa työelämässä vanhuuseläkeikään asti että järjestelmän aktuaarisuutta.

Uudistusten toteuttamisen jälkeen sekä Suomen että Ruotsin eläkejärjestelmät ovat kohtuullisen hyvässä rahoituksellisessa asemassa kansainvälisesti vertaillen ja Ruotsin tilanne on jopa erittäin vahva rahoituksellisesti. Molempien maiden uudistukset lisäävät aktuaarisuutta ja työssä jatkamisen kannustavuutta.

Asiasanat	Eläkejärjestelmä, rahastointi, jakojärjestelmä, aktuaarisuus, etuusperusteinen, maksuperusteinen
Muita tietoja	